

det forandrer jo Sagen. Jeg har høvt den Ære at være Medlem af Folkethinget i al den Tid, Spørgsmaalet om Forsatningsfagens Ordning har foreligget Rigsdagen; jeg har erkjendt Ministeriets vanskelige Stilling; jeg fordømte og fordømmer fremdeles den, efter min Formening, ubegrundede Modstand, der i sin Tid fandt Sted imod Tolds og Arvesagen, en Modstand, der ganske vist er Kilden til de fleste politiske Calamiteter, vi siden den Tid have gennemgaaet. Jeg tør give mig selv det Vidnesbyrd, at jeg paa ethvert Trin af Forsatningsfagens Behandling har været beredvillig til at vise en saa høj Grad af Imødekommen og Eftergivenesshed (Grundtvig: Ja, desværre!), som det var mig muligt ligeoverfor den Pligt, som jeg havde at opfylde som Folkerepræsentant; og hvorfor var jeg beredvillig til at vise denne Eftergivenesshed? Fordi det var mig om at gjøre at bevare den frie Tilstand her i Kongeriget, der er Betingelsen for en tidsvarende Udvikling af vore Samskudsforhold. Naar jeg nu, efterat jeg med al mulig Opmærksomhed har fulgt de lange Forhandlinger, der ere førte om denne Sag, og efter at Forslaget til et betinget Ja er forkastet, ikke kan give et ubetinget Ja til det foreliggende Forslag, da er det for det Første, fordi det er min Overbevisning, at Hans Majestæts Regjering uden Nødvendighed har undladt at opfylde Adressens væsentligste Fordring, nemlig den, der gik ud paa at forlange, at den repræsentative Grundvold, som er lagt ved vor nærværende Forsatning, ogsaa skulde være den, hvorfra Fællesrepræsentationen skulde gaae ud, og for det Andet, fordi jeg som Følge af den nævnte Afvigelse har mere end Frygt for, at dette Udcast, naar det bliver ophøiet til Lov, vil undergrave vor særlige Forsatning, vil skabe en Institution, i hvilken Fleertallet vil have Ansvær, der staae i en skærende Strid med Majoritetens Ansvær paa Rigsdagen og in specie i dette Thing. Jeg sagde, at jeg har mere end Frygt, for, at noget Saadant vil indtræde, og jeg henviser i saa Henseende til, hvad den høitærede Premierminister for nogle Dage siden udtalte, dengang han holdt sit, som Rigsdags-

manden for Odense Amts 2den Valgkreds (Grundtvig) betegnede det, „flotte“ Foredrag. Jeg har vel hørt, at den høitærede Minister igaar har opfordret os til at læse det efter i Rigsdagstidenden. Jeg har læst det efter, men fastholder man den hele Tankeforbindelse, hvorunder de høit mærkværdige Dyringer fremkom, er det ikke let muligt at forstaae samme anderledes, end at den høitærede Minister ligesom frem har villet sige Thinget, at ogsaa Hensynet til, hvorledes man kunde sætte en Bom for den Slags Reformbestræbelser, han nævnde, ikke har været holdt udenfor Betragtningen ved Forsatningsudkastets Affattelse. Det er isørigt mærkeligt, som man har kunnet opfinde Grunde, hvorved man troer at kunne forsvare Udcastets enkelte Bestemmelser. Jeg skal anføre et Exempel herpaa. Der er tidt og ofte talt og frepet om den sjældne Lykke for det danske Folk, at det uden Kamp, ved Enighed og Samdrægtighed, grundlagde med sin Konge den Forsatning, som vi nu ere i Besiddelse af. Man har anført dette som en glædelig Modsatning til hvad der er skeet i andre Lande, hvorledes man der har kæmpet og gjentagende kæmpet paa Liv og Død for at vinde det, man her vandt ved fredelig Samvirken. Der er tidt, og med Rette, blevet fremhævet den lykkelige Omstændighed, at vort Fædreland havde en Konge, der ikke alene havde et aabent Die for, hvad Folket trængte til, men som ogsaa havde Sind og Hjerte til at dele Magten med sine Undersaatter, en Konge, der ikke nødtvungen, men frivilligt gav Folket den ædleste, den stolteste Gave, en Tyrste nogenstunde har givet, men nu opdages det paa en Gang, at dette netop er en Mangel ved vor Forsatning. Der staaer saaledes i et Skrift, der er omdeelt her i Thinget, anført som en Grund, hvorfor Fleertallet af Folket skulde finde sig i at give Afkald paa de politiske Rettigheder, som det nu med Hensyn til Fællesanliggenderne har været i Besiddelse af siden 1849: „at det ikke var som Frukt af egne, langvarige, udholdende og opoffrende Bestræbelser, at den vidtstrakte Valgret i sin Tid tilfaldt alle dem, som derved kaldtes til umiddelbar Deeltagethed i det politiske Liv, men at dette væsentligen skeete uden